

Raportul Departamentului de Stat al SUA pentru anul 2023 subliniază constatările Promo-LEX cu privire la drepturile omului în regiunea transnistreană

În anul 2023, regiunea transnistreană a fost marcată de fenomene precum tortura, tratamente inumane sau degradante, condiții proaste de detenție, cazuri de deținuți politici, restrângerea libertății de exprimare, limitarea libertății presei și impunitatea. Aceste aspecte au fost abordate în Raportul de țară al Departamentului de Stat al SUA privind situația drepturilor omului în Republica Moldova pentru anul 2023. Observații similare se regăsesc și în rapoartele de monitorizare ale Asociației Promo-LEX privind aceeași regiune.

Cel mai notoriu și în același timp tragic caz din această perioadă a fost asasinatul lui Oleg Horjan, liderul opoziției de la Tiraspol. În noaptea de 16 spre 17 iulie 2023, el a fost găsit mort în propria locuință, situată în apropierea orașului Tiraspol. Oleg Horjan era victima regimului din stânga Nistrului și una dintre puținele persoane publice care au avut curajul să denunțe abuzurile comise.

Pe parcursul anului trecut, au fost raportate multiple cazuri de tortură și tratamente inumane sau degradante în centrele de detenție, incluzând refuzul asistenței medicale și izolarea prelungită. Până în prezent, regiunea nu dispune de un mecanism dedicat investigării presupuselor acte de tortură comise de „forțele de ordine”. De asemenea, condițiile din centrele de detenție au rămas sub standard, majoritatea fără paturi sau facilități sanitare adecvate, o situație descrisă chiar de împuternicitul local pentru drepturile omului ca „o violare a demnității umane”. Cazul lui Victor Pleșcanov ilustrează gravitatea acestor probleme.

Asociația Promo-LEX a constatat că administrația de facto a fost responsabilă pentru cazurile de tortură și tratamente inumane și degradante, menite să obțină mărturii auto-incriminatorii. În paralel, „autoritățile locale de aplicare a legii” nu au raportat nicio investigație sau urmărire penală pentru actele de tortură sau tratamente inumane comise de „forțele de securitate” transnistrene pe parcursul anului.

Administrația de facto a utilizat „Strategia pentru Combaterea Extremismului 2020-2026” pentru a suprima disidența și a limita libertatea de exprimare, extinzând legislația „anti-extremism” din 2007. De-a lungul anului, mai multe persoane au fost inculpate conform acestei legi pentru criticile aduse administrației de facto. Insultele publice adresate „liderului” regiunii sunt sancționate cu amendă sau chiar cu închisoare de până la cinci ani. Un exemplu notoriu a fost arestarea pensionarului Mihail Ermurachi, condamnat în iulie 2021 pentru „insultarea” liderului de facto de la Tiraspol

într-o conversație privată.

Fenomenul de hărțuire și intimidare a activității jurnalistice a continuat. Pe 21 septembrie 2023, fotoreportera Elena Covalenco a fost declarată „indezirabilă” în regiunea transnistreană, i s-a restricționat accesul în regiune pentru o perioadă de trei ani. Asociația Promo-LEX a criticat această decizie, considerând-o o încălcare a libertății de circulație și a libertății de exprimare.

Alte constatări ale raportului Departamentului de Stat al SUA se referă la încălcări ale libertății de circulație, de întrunire și de asociere, precum și la restricții ale libertății internetului în stânga Nistrului. Raportul menționează, de asemenea, situația persoanelor intern deplasate, ingerința în viața privată și violența domestică, evidențiind diverse aspecte semnificative ale încălcărilor drepturilor omului în regiune.

Anual, Departamentul de Stat al SUA elaborează un Raport de țară, ce include principalele constatări legate de respectarea drepturilor omului în diferite state. Acest raport este unul dintre puținele instrumente internaționale de monitorizare care reflectă problemele specifice regiunii transnistrene.

Dată fiind frecvența și intensitatea abuzurilor în stânga Nistrului, Asociația Promo-LEX reiterează necesitatea unei protecții sporite a drepturilor omului și a luptei împotriva fenomenului de impunitate.

Raportul de țară pentru Moldova pentru anul 2023 poate fi accesat [aici](#).

Versiunea română (traducere neoficială realizată de Asociația Promo-LEX), poate fi accesată [aici](#).